

Revisionsrapport avseende omfördelning av verksamhetsutvecklare 2018

Bakgrund

Denna rapport har skrivits med anledning av de förändringar i personalorganisationens utformning som beslutades av förbundets tre generalsekreterare under våren 2018 och som bland annat innebar en minskning av antalet verksamhetsutvecklare från 15 st till 11 st. Förändringarna i personalorganisationen tillkom efter riktlinjer från förbundsstyrelsen om att göra kostnadsbesparingar.

Underlag till fördelning av verksamhetsutvecklare

Som underlag för beslutet finns en rapport som lämnades av generalsekreterarna till förbundsstyrelsen under ett extrainsatt styrelsemöte i maj 2018 och som på detta möte accepterades av förbundsstyrelsen. De dokument som finns att jämföra beslutet med är det verksamhetsutvecklarsystem som antogs av kongressen i Karlstad 2017, samt förbundsstyrelsens beslut från december 2017 om fördelning av verksamhetsutvecklare. Rapporten från maj 2018 framhäver att processen ämnas genomföras i strid med kongressbeslut och förbundsstyrelsens tidigare beslut om processen, specifikt gällande punkten att kommunicera med distrikten innan beslut om ny fördelning av verksamhetsutvecklare tas.

Beslutet från kongressen anger ett ramverk för hur en process kring fördelning av verksamhetsutvecklare ska genomföras. Det grundar sig i de fyra punkterna **beredning, input & diskussion, beslut** och **verkställande**. Ramverket stadgar att frågan om fördelning ska tas upp av förbundsstyrelsen minst en gång per år för att undersöka behovet av en omfördelning. Om en omfördelning bedöms vara nödvändig ska en diskussion påbörjas med de distrikt som berörs av omfördelningen och dessa ska få möjlighet att lämna input. Därefter får förbundsstyrelsen besluta om ett slutgiltigt förslag på fördelning, vilket innan formellt beslut fattas ska förhandlas med berörda fackförbund och därefter verkställas inom en period om sex månader.

Förbundsstyrelsens beslut om fördelning av verksamhetsutvecklare och den senaste revideringen av delegationsordningen (båda från december 2017) anger att arbetet med, och besluten kring, personalorganisationens utformning delegeras till generalsekreteraren och, gällande specifikt verksamhetsutvecklarna, även till de biträdande generalsekreterarna. Förbundsstyrelsens beslut stadgar även, i linje med kongressbeslutet, att berörda distrikt ska informeras innan beslut om omfördelning tas och få möjlighet att lämna feedback på förslaget. Först efter att ha kommunicerat med distrikten kan förslaget bli slutgiltigt och därmed börja förhandlas med berörda fackförbund.

Granskning av beslut

Beslutet om en omfördelning av verksamhetsutvecklarna, som under våren 2018 fattades av de tre generalsekreterarna i samråd med förbundsstyrelsen, innebär ett brott emot såväl kongressbeslutet från 2017 som förbundsstyrelsens beslut från december 2017.

Åsidosättandet av delar av den kongressbeslutade processen föreslogs medvetet av generalsekreterarna, varför också förbundsstyrelsen först informerades om hur processen ämnades genomföras under det extrainsatta förbundsstyrelsemötet i maj 2018.

Förbundsordförande har meddelat oss revisorer att förbundsstyrelsen fick information om att generalsekreterarna ämnade genomföra processen i strid med gällande beslut på grund av att de inte ansåg sig kunna genomföra processen på annat sätt utan att bryta mot medbestämmandelagen (MBL). Förbundsstyrelsen hade inga invändningar emot hur processen ämnades genomföras och generalsekreterarna tilläts därefter fortsätta med processen som planerat.

Generalsekreterarna har givit oss revisorer en delvis annorlunda bild av situationen där man ansett att största delen av kongressbeslutet hade kunnat följas utan att bryta emot MBL, men att detta däremot kunnat innebära en risk för att inte följa praxis kring MBL-förhandlingar. Detta till följd av att den kongressbeslutade processen skulle varit relativt långt gånge innan en förhandlingsframställan gjorts till facket. Generalsekreterarna har dock lyft fram att de lagliga gråzonerna inte varit den avgörande anledningen till att man valt att inte kommunicera med distrikten innan beslut, utan att detta val gjorts för att värna om UNF:s arbetsgivarvarumärke och personalens trygghet. Detta eftersom man antagit att kommunikation med distrikten innan ett slugiltigt förslag funnits skulle innebära ryktesspridning som kunnat påverka personalen negativt.

Revisorernas bedömning

Vår bedömning av brottet emot kongressbeslutet är att det innebär ett principiellt allvarligt åsidosättande av UNF:s interna demokrati. Generalsekreterarna och förbundsstyrelsen har således valt att inte respektera medlemmarnas beslut och detta är högst klandervärt.

Nuvarande bestämmelser gällande ansvarsfördelning (delegationsordning och förbundsstyrelsens beslut från december 2017) anger att generalsekreterare har befogenhet att fatta denna typ av beslut utan input från förbundsstyrelsen. Däremot måste åtminstone en kontaktperson från förbundsstyrelsen först informeras om hur processen ämnas genomföras, men beslutandemakten ligger alltså hos generalsekreterarna. I detta fall valde generalsekreterarna att ändå be om input från förbundsstyrelsen i sin helhet, vilket också vi revisorer bedömer är det bästa sättet att hantera denna typ av frågor på (för åtgärd, se förslag 3 nedan). Vi bedömer däremot att förbundsstyrelsen inte agerade korrekt när de accepterade förslaget. Styrelsen borde istället ha tagit sig an förslaget med större skepticism och meddelat generalsekreterarna att den kongressbeslutade processen måste följas, alternativt behöver utredas i större utsträckning innan ett beslut om att frångå den kan fattas. Därmed bedömer vi att det yttersta ansvaret för brottet emot kongressbeslutet ligger hos förbundsstyrelsen.

Som ett led i vår bedömning har vi konsulterat extern expertis med erfarenhet av fackliga och arbetsrättsliga frågor i medlemsorganisationer. Vår bedömning är, liksom generalsekreterarnas, att det hade varit fullt möjligt att följa den kongressbeslutade processen, där de berörda distrikten har rätt att få diskutera fördelningen av verksamhetsutvecklare med generalsekreterarna och/eller förbundsstyrelsen innan beslut fattas, och ändå följa medbestämmandelagens bestämmelser.

Även om vi, också liksom generalsekreterarna, bedömer att praxis i MBL-förhandlingar är att göra en förhandlingsframställan så tidigt som möjligt, måste det samtidigt också bedömas finnas utrymme att som arbetsgivare skapa sig ett underlag till vilka förändringar man vill och skulle kunna genomföra i sin organisation. Detta enligt de interna regler man som arbetsgivare har, vilket i UNF:s fall inkluderar en diskussion med berörda distrikt. Därför menar vi att en sådan diskussion borde ha förts, även om vi förstår att tanken om att involvera facket så tidigt som möjligt varit god.

Vi anser alltså att man aldrig borde fattat ett beslut utan att överhuvudtaget ha kommunicerat med berörda distrikt. Vi bedömer att såväl generalsekreterare som förbundsstyrelse har missuppfattat sitt mandat när man ansett sig ha befogenhet att på egen hand komma fram till ett slutgiltigt förslag; häri ligger det klandervärda brottet, även om generalsekreterarnas omsorg om personalens trygghet inte på något sätt bör klandras. Förbundsstyrelsen är den part som vi bedömer bär det största ansvaret, då man dels alltid har det yttersta ansvaret för organisationen, och dels inte tycks ha satt sig in tillräckligt i frågan för att fullt förstå i vilka aspekter bedömningen låg, samt inte varit tillräckligt angelägen om att respektera kongressens beslut och mening.

Åtgärder

Med anledning av de påtalade bristerna i hanteringen av processen föreslår vi följande åtgärdsprogram:

- **1.** Att förbundsstyrelsen och generalsekreterarna accepterar kritiken och att förbundsstyrelsen i framtiden alltid förhåller sig skeptiska till förslag om brott mot kongressbeslut.
- **2.** Att förbundsstyrelsen och generalsekreterarna framöver bedömer det ligga utanför sitt mandat att, utan att först ha diskuterat frågan med berörda distrikt, ta fram ett slutgiltigt förslag på fördelning av verksamhetsutvecklare.
- **3.** Att punkten 'Personalorganisationens utformning' i delegationsordningen (se bilaga 1) ändras från att *ansvar och beslutsbefogenheter* ligger hos enbart generalsekreterare och att förbundsstyrelsen endast kräver att *informeras efter beslut* till antingen:
  1. att beslut sker *i samråd med* förbundsstyrelsen, alternativt arbetsutskottet, eller
  2. att förbundsstyrelsen, alternativt arbetsutskottet, *konsulteras innan beslut*.

Bilaga 1**Utdrag ur nuvarande delegationsordning:**

- A: Ansvar och beslutsbefogenheter
- B: Beredningsansvar
- K: Konsulteras innan beslut
- I: Informeras efter beslut

Personal	Kongr.	FS	AU	Komp	FO	FK	GS
Lön och andra anställningsvillkor för alla anställda av UNF, förutom GS. Gällande verksamhetsutvecklare tas beslut i samråd med den biträdande					I		A
Rekrytering av GS		A			B		
Rekrytering av biträdande GS		IK			A*		A*
Rekrytering av övrig personal		I			K		A
Arbetsledning och styrning av GS					A		
Arbetsledning och styrning av övrig Personal							A
Lön och andra anställningsvillkor för GS					A*	A*	
Personalorganisationens utformning		I					A